

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Публічна служба в Україні»

на тему:

**«Адміністративна та кримінальна відповідальність державних службовців за
вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією»**

Студента 2 курсу, групи 2АПУА

спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Рачука Андрія Анатолійовича

Керівник: д. держ. упр., проф. Лазор О. Д.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

Підпис Прізвище та ініціали

Підпис Прізвище та ініціали

Підпис Прізвище та ініціали

Вінниця-2024

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	
Загальнотеоретичні аспекти відповідальності державних службовців	
Поняття та види корупційних правопорушень	
Види юридичної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення в Україні	
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ	
Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією	
Кримінальна відповідальність за здійснення корупційного правопорушення	
РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що боротьба з корупцією є одним із ключових завдань, поставлених перед Україною на шляху до європейської інтеграції. Незважаючи на існуючі зусилля у цьому напрямку, необхідність удосконалення правових механізмів для притягнення державних службовців до відповідальності залишається. Сучасні виклики вимагають глибокого аналізу наявних правових норм, які регулюють відповідальність за корупційні правопорушення, та розробки пропозицій щодо підвищення їхньої ефективності.

Мета дослідження полягає на основі комплексного аналізу адміністративної та кримінальної відповідальності державних службовців за вчинення корупційних правопорушень, виявленні проблем у правозастосуванні, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування.

Завдання дослідження включають:

- розкрити загальнотеоретичні аспекти відповідальності державних службовців;
- з'ясувати сутність поняття та види кримінальних правопорушень;
- визначити види юридичної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення в Україні;
- розкрити особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією;
- проаналізувати особливості застосування кримінальної відповідальності за здійснення корупційного правопорушення;
- обґрунтувати пропозиції у досліджуваній сфері з урахуванням міжнародного досвіду.

Об'єктом дослідження є адміністративні та кримінальні правовідносини, що виникають у зв'язку з вчиненням корупційних правопорушень державними службовцями.

Предметом дослідження є правові норми, які регулюють адміністративну та кримінальну відповідальність державних службовців за корупційні правопорушення.

Методи дослідження включають загальнонаукові та спеціальні юридичні методи, такі як аналіз, синтез, порівняння, системний підхід та моделювання. За їх допомогою досліджено правові основи адміністративної та кримінальної відповідальності державних службовців за корупційні правопорушення в Україні та специфіку міжнародних країн, щодо запобігання корупції.

Важливим елементом дослідження є вивчення практичних прикладів застосування правових норм у конкретних справах щодо державних службовців.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів та підрозділів до них, висновку та списку використаних джерел, 2 рисунки. Загальний обсяг роботи складає 31 сторінка.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

У підрозділі розглянуто загальні теоретичні аспекти відповідальності державних службовців, зокрема визначення поняття "відповідальність" та її значення в контексті державної служби. Встановлено, що відповідальність державних службовців за корупційні правопорушення є важливим елементом правової системи, який забезпечує виконання законів та збереження довіри громадян до державних інститутів. Проблеми, що виникають у процесі притягнення до відповідальності, пов'язані з відсутністю єдиного підходу до визначення та класифікації корупційних правопорушень, а також із недостатнім рівнем розвитку механізмів контролю та нагляду. Для ефективної боротьби з корупцією важливо не лише посилювати покарання, але й вдосконалювати процедури притягнення до відповідальності.

У цьому підрозділі розглянуто поняття корупційних правопорушень та їх класифікацію. Корупційні правопорушення визначаються як діяння, які порушують закони та етичні норми, здійснюються з використанням службових повноважень та націлені на отримання неправомірної вигоди. Визначено основні види корупційних правопорушень, серед яких підкуп, незаконне збагачення, зловживання службовим становищем тощо. Автор наголошує на важливості розмежування корупційних правопорушень від інших видів правопорушень, оскільки це дає можливість точно класифікувати діяння та застосовувати відповідні санкції..

У підрозділі розглянуто різні види юридичної відповідальності, що застосовуються до державних службовців за корупційні правопорушення, зокрема адміністративну, кримінальну та дисциплінарну відповідальність. Визначено, що кожен вид відповідальності має свої особливості і застосовується залежно від тяжкості правопорушення. Проблеми, що виникають у цій сфері, включають невизначеність деяких норм законодавства, що ускладнює процес правозастосування, а також відсутність належного механізму контролю за виконанням законів. Потрібно запровадити більш чітку систематизацію цих видів відповідальності для уникнення прогалин у правозастосуванні та підвищення ефективності боротьби з корупцією.

В даному підрозділі досліджено адміністративну відповідальність за

правопорушення, пов'язані з корупцією. Визначено, що адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, часто мають на меті запобігання порушенню законодавства та мінімізацію корупційних ризиків. Однак, існують суттєві проблеми, зокрема невизначеність санкцій та слабкість системи моніторингу. Важливим є вдосконалення нормативних актів, що стосуються адміністративної відповідальності, а також забезпечення належного контролю за їх застосуванням.

У підрозділі розглянуто кримінальну відповідальність за корупційні правопорушення, що є більш серйозним видом відповідальності порівняно з адміністративною. Кримінальні покарання за корупцію мають на меті не тільки покарання, але й профілактику таких правопорушень у майбутньому. Проте, незважаючи на суворі покарання, система кримінального покарання за корупцію має ряд недоліків, зокрема, високий рівень безкарності, що обумовлюється певними юридичними колізіями та слабким правозастосуванням. Для підвищення ефективності кримінальної відповідальності необхідно здійснити реформу правової системи та зміцнити правоохоронні органи.

Міжнародний досвід боротьби з корупцією показує, що ефективність боротьби залежить від комплексного підходу, включаючи не лише кримінальне покарання, але й превентивні заходи, такі як зміцнення громадянської свідомості, прозорість у державних фінансах та моніторинг діяльності чиновників. Враховуючи досвід інших країн, Україна має можливість адаптувати ефективні стратегії та механізми боротьби з корупцією, що знижує ризики корупційних правопорушень та підвищує ефективність правозастосування.

Таким чином, тема відповідальності державних службовців за корупційні правопорушення є важливою для забезпечення правопорядку та стабільності в державі. Адміністративна та кримінальна відповідальність є важливими інструментами, однак для їх ефективності необхідно вдосконалювати законодавство, забезпечити чітке регулювання всіх аспектів корупційних правопорушень, а також підвищити рівень правової свідомості серед громадян та посадових осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

антишев О. Ф. Відповідальність за злочини у сфері службової діяльності : питання кваліфікації злочинів, передбачених розділом XVII Кримінального кодексу України: навч. посібник. О. Ф. Бантишев, В. І. Рибачук. Київ: *Ін Юре*, 2003. 116 с.

Бондаренко О. С. Концепція кримінально-правової протидії корупції в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Дніпро, 2021. 551 с.

о

рртник Н. П., Л. В. Білінська. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». *Юридичні науки*. 2016. № 845. С. 28–33.

угайчук К.Л., Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією: практич. посіб. К.Л. Бугайчук, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.О. Іванцов, С.О. Шатрава. Харків: *ХНУВС*. 2016. 100 с.

олинські новини. Смертна кара та захмарні штрафи: як карають за корупцію в різних країнах URL: <https://www.volynnews.com/news/all/smertna-kara-ta-z>

надун О., І. Єрмоменко. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2017. № 3. С. 36-45.

унчарук С. Т. Юридичний аналіз адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. *Юридичний вісник*. 2018. № 1(46). С. 60-66.

ищук М. Міжнародний досвід запобігання та протидії корупції як ключовий інструмент реформування антикорупційної політики України. - DOI: [10.35774/app2021.03.057](https://doi.org/10.35774/app2021.03.057). - УДК 342.951. URL:-

ю

ержавна служба : навч. посіб. за заг. ред. С. М. Серьогіна. Київ: *Сік груп Україна*, 2012. 526 с.

олгіх Н. Юридична відповідальність державних службовців в Україні та державах-а

п

у

і

членах Європейського Союзу. Актуальні проблеми державного управління. № 1(81). 2020. С. 102-106.

Дубас В. М. Поняття та види корупційних кримінальних правопорушень в кримінальному законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*.

2

Одоров О. О. Моніторинговий звіт щодо ефективності реалізації Національним Агентством з питань запобігання корупції у 2016–2018 роках адміністративно-юрисдикційної функції в частині протидії адміністративним правопорушенням, які пов'язані з корупцією (станом на 1 червня 2018 року). Київ: ЦППР, 2018. 42 с

Журавель В. А., Резнікова О. І. Криміналістичне розуміння злочинів корупційної спрямованості. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія, кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 157–171.

Григор'юк Н.І. Кримінальна відповідальність державних службовців. *Науковий Вісник публічного та приватного права*, Випуск 2, ч 4. 2016. С. 284-288.

н

Індекс сприйняття корупції URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/#> (дата звернення:

6

Індекс сприйняття корупції за 2018. URL: <https://www.transparency.org/cpi2018>.

Малик Р. В. Склад злочинів, пов'язаних з корупцією. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 1. С. 263–265.

Киричко В. М. Кримінальна відповідальність за корупцію. Харків: *Право*, 2013.

424 с

Індекс законів про працю: Кодекс України від 10.12.1971 р. № 322- VIII (із змінами).

й

Індекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984

р

о

и

№

в

о

кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III (із з

мц В. Поняття корупційних злочинів та їх види. Вісник Національної академії прокуратури України. 2012. № 4. С. 32–36.

исько Т. Д., Репкіна Ю. Є. Проблеми правової визначеності юридичних дефініцій корупційних кримінальних правопорушень: деякі теоретичні та правозастосовчі аспекти. Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: *Повітряне й*

юбимов О.К. Юридична відповідальність як елемент правового статусу державного службовця. *Соціальне право* № 1/2019. С.20-26.

Марисюк К. Поняття, види та загальна характеристика корупційних правопорушень. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: *Юридичні науки*. 2021. № 4 (32). С. 138–144. DOI: *i*

ельник М. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, ваходи протидії). Київ: *Юридична думка*, 2004. 400 с.

ауково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В. С. Ковальський, О. І. Миколенко, Є. Л. Стрельцов. О. І. Клименко. Київ: *Юрінком Інтер*, 2018. 380 с.

рищук О.О. Концептуальні засади запобігання та протидії корупції в Україні. *Адвокат*. 2010. № 9. С. 35–37.

хріменко Н.М. Питання правового регулювання юридичної відповідальності посадових осіб міністерства України в процесі здійснення нормотворчості. Н.М. Охріменко. *Державне управління: теорія та практика*. 2012. № 2. URL:

зложення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні *п*

врядок надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили *п*

в

р

№

ро внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції: Законом України від 12 лютого 2015 року № 198-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-19>

р

ро запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII (із змінами).

до матеріальну відповідальність військовослужбовців та прирівняних до них осіб

рдька А. Деякі питання практики застосування Закону України «Про боротьбу з корупцією». Коментар судової практики в кримінальних та адміністративних справах. Київ: Юрінком Інтер, 1998. 487 с.;

шення Конституційного Суду України від 26 травня 2015 року № 5-рп/2015 у справі № 1-11/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. Ст. 1501

дманюк Б.В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією Київ: Поліграф-Сервіс, 2015. 626 с.

авченко А.В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика): навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 168 с.

імех Р. П. Поняття корупційного злочину за законодавством України та Федеративної Республіки Німеччина (порівняльно-правовий аспект). *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 1. С. 161–169.

доріков В. Види відповідальності держаних службовців. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. Вип. 1. С. 145-151. URL:

н

втюгін В. І., Косінова К. С. Поняття та ознаки корупційних злочинів. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2015. Вип. 1 (4). С. 388–396

агальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення,

в

р

ж

у

н

і

амара О. Кримінальна відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень. *Юридичний журнал*. 2009. № 11. С. 66–72.

остко О. Ю. Стан і тенденції виявлення кримінальних корупційних правопорушень в Україні. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 141. С. 175–184.

Lazor, Ivan Zubar, Andriy Zabolotnyi & Iryna Yunyk (2024). The Impact of Digital Technologies on Ensuring Transparency and Minimising Corruption Risks among Public Authorities. *Pakistan Journal of Criminology* Vol. 16, No. 02, April-June 2024. P. 357-

Додаток А

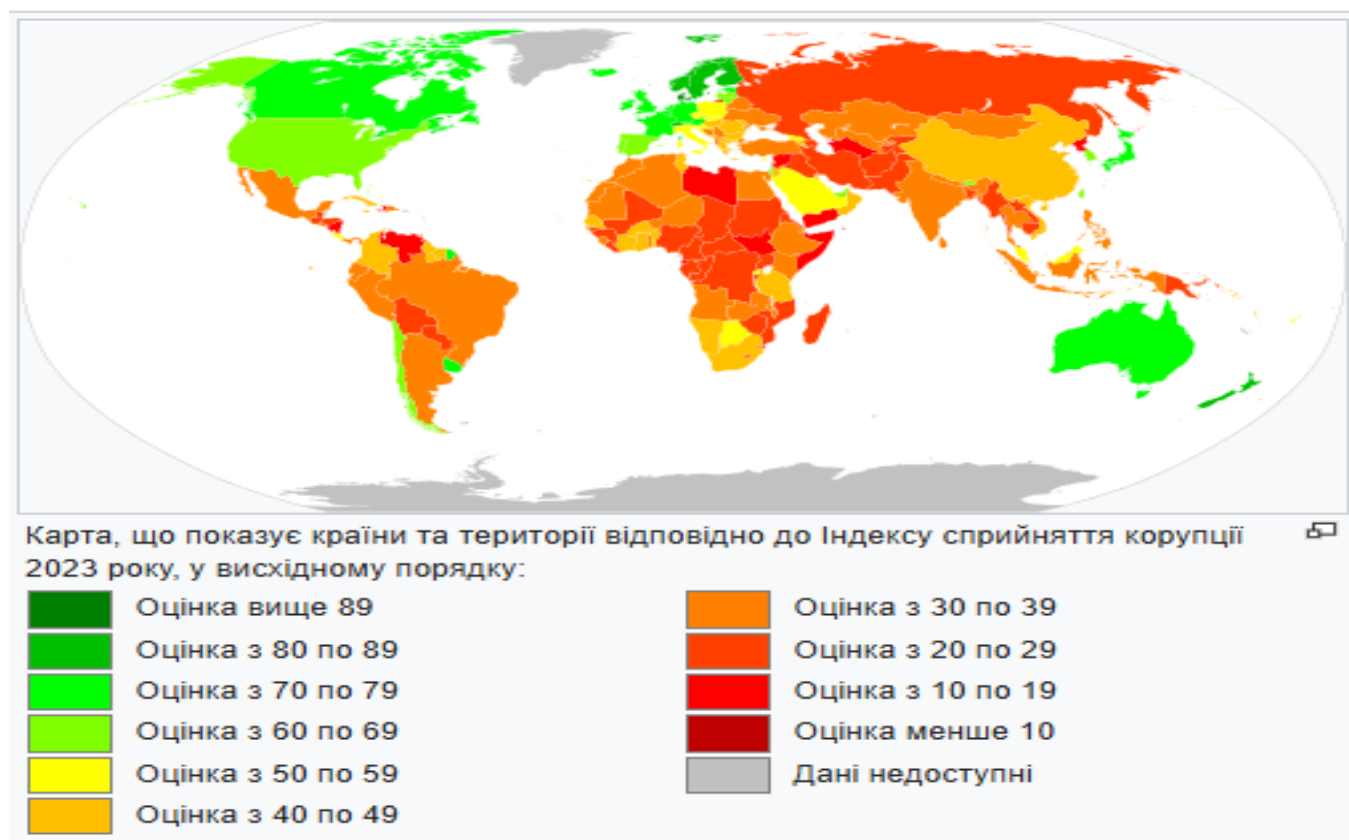

Рис 3.2. Антикорупційні результати міжнародних країн

Джерело: опрацьовано автором за джерелом [17].

Додаток Б

Рис 3.1. Антикорупційні результати України в цифрах і фактах

Джерело: опрацьовано автором за джерелом [17].